

GODRÒC

گرفچ

No. 1
Vol. 3

لمبر:

سال:

وتاچه

مالاریا

سمبالی به کن ات

بیتکوین دگنیاء نوکترین پول

گواء سئیل کنگی جاگهان

باپاریک ء لئین ء دئین

بیتکون چئے؟ دگنیاء نوکترین پولاً جاہ به آر ات
ء کمے دینا به رو ات.

بیتکون یکے چه مهترین ء دینا رَوکترین اینترنتی پولان
انت که مه ۲۰۰۹ء میلادی سالء توکا یک نایججارین
مردمے که نامی وتی ساتوشی ناکاموتو کُتگ جوڈ کنگ بیتگ

بیتکونینء پول یک جوانین کارے کہ پولاً پھکین وڈان چہ یک
دلگاہی جاہے دیرء گنت (ہانین کہ پول ہچکسے دستا نئن
گیش کنگء بیت ء نئن کم کنگ ء ہچ اورگان، دولت یا یک
مردمے دستا نئن۔) گڈا ہچ مردم یا اورگانے نہ تون ایت آیئنا
کنترول بہ گنت۔

اے پولء مکسد اشی انت کہ مردمانء پولانء امنیت ء جندی
چنرکاریئان جوڈینگ بیتگ۔

پہ سادگین زبانا اے یک اینترنتی پولے چو کہ دگنیاء ملکان
توکا یک پولے ہستن کہ اودان باپاریگء لئین ء دئینء کار گون
ہمے پولان کنگء بیت۔

بلی اے پول ء ایندگہ پولانء توکا چو کہ دلار ء ریال ء ایندگہ
پول آنت دگہ پییمی ہست انت، یکے چہ مهمترین چیزان اشی
انت کہ اے پول ہچ دولت ء بانکے دستا جوڈینگ نہ بیتگ ء
اے پولء پشت تیوکا ہمے مردمانء لوٹگ انت کہ اے پولء
لوٹ آنت۔

اے پول گون یک سابکاری الگوریتمے جوڈینگء بیت ء کارء
گنت

مه اے اینترنتی پولء توکا ساب ءء کتاب ءء تراکشانء سمبالى
کنگ سابکاری دزگاهانء دستئن که جوڈینگء کار هن
همشانء دستئن۔

اے اینترنتی پولء سابکاری الگوریتم یک رمزکاری کتگین
نوکاری ئے که بلاکچین (زمزیل دمگ)ء سرا کارء گنت۔

بیتکوینء گوستانک

بیتکوین رند چه آمریکاء ۲۰۰۸ء مالی مشکلء پیش آیکا جوڈینگ
بیت، پولی مشکله که یکے چه مزنترین مشکلان آمریکا ءء دگنیائی
مه گوستانکء توکا بیت۔

بیتکوین پولے که پگئید چه بانک ءء اندگه اورگانان کوشستء گنت
که وتی کار زیرفکانء پولان به سمبال ایت ءء هنگت گیشترایش به
کنا این ایت۔

ساتوشی ناکاموتوئا بیتکوینء والپیپر (سپیتاک) مه ۲۰۰۹ء
مه بیتکوینء سایتء توکا شینگ کت۔

هنچو اولی بلاکی هن ۳ جون ۲۰۰۹ء رسما در کُت که سرئی اے
گالبد لیکتگ ات»مه رمس ۳/۱/۲۰۰۹ رئیس جمهور دومی مالی
کومکا په بانکان کنگئن»-

الگش – Algaš

— /a/l/g/a/f/

الگش یک کُهنین بلوچی یا هما گدروچی گالے که اے گال هنیگین
بلوچی زبانء توکا آشکال گُشگء بیت-

مئی پت ء پیروکان وهدی زمانگان هما مردم که وتئی نه سمبال
اتگ ء چلیئے بیتگ گوشتگ اش الگش-

الگش ہنیگین وھد ء زمانگا کم کم گار ء بے گواہ بییگن ء ما
بلوچ ء راج ہنی اے گالا شموشگا انت دگہ درین گال کار مرد کنگا
انت کہ اے ہچ شرین کارے پہ مئی ماتین زبان ء واستا نن۔

مئی کوشست باید ہمشی بہ بیت کہ ما وتی زبان ء دیمروی ء واستا
یک کارے بہ کن انت۔

جاگاہ پججار

گوا ھندوستان یک ھردھشکیئے وشین

گوا ھندء کسانترین ایالت انت کہ مہ ھندء زرباری روکپتی نیمگئن
کہ وشین تیاب ء شوک ء شلیکین گوستانکی جاگاہی ھست انت۔

ھنچو ھن گون وتی وشین ورگان دگنیا ء توکا نامی مزن بیتگ، کہ
سالء سرا ملیونانء ملیون مردم اے ھردھشکیء رو انت ء اودان
سئیلء کن انت۔

پھکین وتی دلء گش انت کہ گوا بلکین تیوکا یک شھرے بلی چوش
نئن، گوا یکے چہ ھندء ایالتان انت کہ دو بھر بیتگ، زرباری بھر ء
گوریچی بھر، ھر بھرے چہ اشان وتی ھاسین گندگیگ ء سئیل
کنگی جاگہ ھست انت۔

گواء جاگہان گیشتر بہ زان ات۔

ھما پیما کہ ما گوشت گوا دو بھرء بیت یکے زرباری گوا ء یکے
ھن گوریچی گوا، پاناجیء شار گواء مسترین شار انت ء گوریچی
بھرء توکئن، کہ اے شار سئیل کنوکانء مسترین مکسد انت۔

اے شار یکے چہ پرتکالی ئانء پہ جاہ ماتگین شاران انت پہ ھمشیء
واستا بلڈینگ ء کلیسا ء لھتے لوگ کہ پرتکالی ئانء ڈولا انت ھست
انت۔

په آشنا ببيگ گون گواءِ جاگاهان گواءِ گوريچي نيمگ په شپگړدي
ء چيز زيرگء واستا باز وستر انت بلي گواءِ زرباري نيمگ گون
وشين تياب هست انت كه اودا مردم سكامات(نوكنين بلوچي :سكون)ء
گيرت.

گواءِ یک وڈین وراکے کہ پُراٹہ نغن ءُ گوشتی واداپی هورِ انت۔

گواءِ یک تیابے گوریچی نیمگا

اگہ شمارا هژناگ ء ایدگہ آپی لئیب و شء بَنت گُڈا گواءِ گوریچی
نیمگ پہ شما و شین جاھے، مه گواءِ گوریچی نیمگا و شین تیاب
هست انت که ورنایانء ٹکانہ انت هنجو هئییی ء دگہ و شین کار ء
سرگرمی هست انت۔

لهٽے لئیب چو کہ بنانا سواری، پاراگلایدر، کایک سواری ءُ هُژناگ
هست انت۔

لهٽے تیاب اے جاگاھئی : واگاتور ءِ تیاب، کلانگوٹہ ءِ تیاب، آنجونا ءُ
باگاء تیاب۔

یک اکسشانے چہ گواء زرباری نیمگا مه روزرد ءِ وهدا

،اڱه لوٽ اٽ ڇه ڇاڪ ءُ سلواتا ڊيري به ڪن اٽ گڏا شمئي ڇاڱه
گواءِ زرباري نيمگ اٽ.

زرباري گواءِ توکا آرام ءُ ساڪتڻن تياب هست اٽ ڪه شما توان
اٽ اودا سڪامات به گر اٽ.

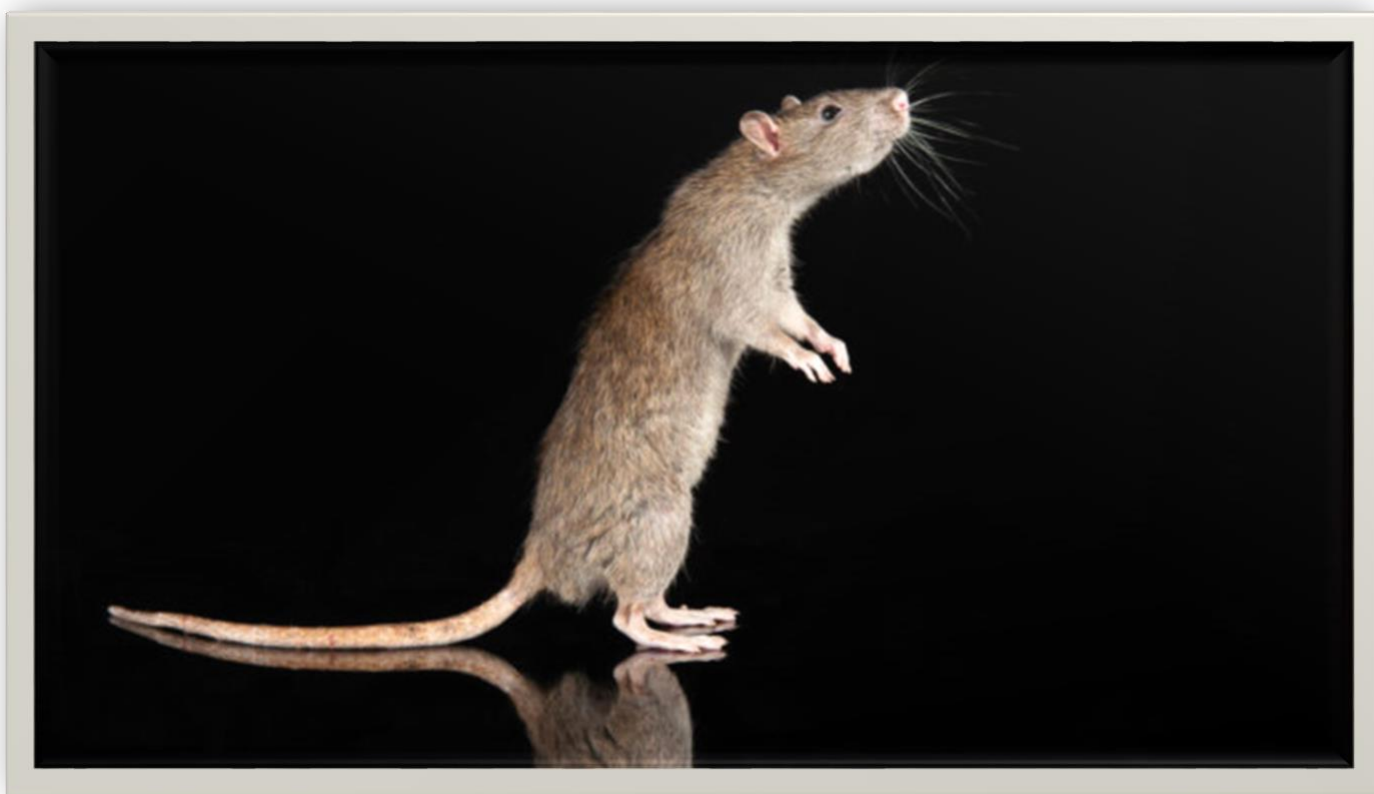
مه گواءِ زرباري نيمگا وشين دمگ ءُ ڪلگ ساڪتڻن هست اٽ ڪه
شمئي ودارءِ ڪش اٽ، په همے ڇيزءِ واستا لهته هُب گيشتر گون
گواءِ زرباري نيمگ اٽ ، لهته مردم هن ڪه لوٽ اٽ سئل به ڪن
اٽ ءُ شلوڪي اِش وِشءِ بيت رو اٽ گواءِ گوريڇي نيمگا.

بلي اڱه لوٽ اٽ تيابءِ ڪرا په سڪامات دراج به ڪش اٽ ءُ ڇه
ساڪتي ءُ وشين گواتءِ وِشتمئي نا به گر اٽ گڏا شمئي ڇاڱه گواءِ
زرباري نيمگ اٽ.

،زرباري تيابانءِ نام، پالولمءِ تياب ،ڪولواءِ تياب، بوٽرپلايءِ تياب
بنوليمءِ تياب

سرچمگ : اٽي گشتءِ سايت - يارسي زبانين سرچمگ

زانشت

مُشکِ گُونِ دو ٹال میدپئیمین چیز که چمانِ سرا آنت
گواتِ سُدَّ دار آنت

مُشکان یک سکین سُداری ئے هست اِنت که اولی برا وتی سُداری ئا
گون وتی کرر ء گوران ء کن اَنت، بلی دو ٹال چه همے میدپیئیمینان
آیان ء چمان ء بالادی نیمگا اَنت که کموکین توارے یا کموکین گواتے
اگه به کش ایت زان اَنت۔

مُشک زانشتی جاگاهان یک جایوکه زانگ ء بیت، چو که پشوک ء
ایدگه همے وڈین سادار اَنت که گیشترین جایوک چه ویسکر کار ء
گر اَنت ء وتی راها در ء گنج اَنت، بلی مُشک وتی راها گون وتی
دراجین میدی ٹالان وتی راها در ء گنج اَنت ء راه ء رو اَنت۔

اے دراجین ء نازرُکین میدی ٹال بلکین به توان اَنت وتی سئید یا
سئید کنوکان ء پدا در به گنج اَنت ء آیان ء سُرگ وڈا به زان اَنت۔

آن کلمنز یکے چه زانتگینجان گُش ایت :بازین پٹ ء پوله
جایوکان ء سرا کنگ بیتگ که میدٹال آیان ء پونز ء سرا اَنت بلی لهتے
سرا سُپیتین میدٹال هن جان ء ایدگه جاگاهان هست اِنت۔

گوات یک سکین مهمین هالے په مُشکان ء رسین ایت که اے هال بو
نمین یا هُشکین گوات یا دگه پیئمین گوات که مُشک سرتر سرپد ء
بنت۔

مگنائینی ، کلمنز وت ء امکاران ڈگاری مُشکان ء کردار ء سرئش
پٹ ء پول کوتگ که مُشک اِش گون وڈاوڈین گواتان پددری کُتگ

آيان زانت كه همے گنشامجگى ويسكر كموكين گواتان سك جاهء
كار آنت، اے پئما گُشگء بيت كه بلكين اے لھمين گواتان چہ
مزنين گواتانء وڈا وان آنت ء زان آنت كه اے كموكين گوات چہ
پئمن.

زانتگنجء گُش آنت كه اے امكان هست انت كه گوات اگہ چہ هر
نيمگا بہ گش ايت اے ميدٹالانء بُنء نيمگا پشارے ديگء بيت كه
مُشكء زانت چے بيگن.

گنیشامجگی ویسکر کہ گون سهرین کشک نشان کنگ بیتگ انت
مُشکء چمان سرء نیمگا انت

مُشکِ چمانِ سرِّ میدٹال پہ گواتِ چارگا آنت، مہ پھکین تھاریء
توکا اے میدٹال گون گواتا هور مُشکا تورء دی آنت بلی وھدے کہ
اے گیشامجگی ویسکر ایش لیدوکائین جت آنت مُشکا تھاریء توکا
تور نہ وارت۔

سرچمگ: سائنس نیوز - انگریزی

درمان ءُ نادرہی

مالاری یک سلین نادراھی ئے کہ هر دمانے (دکیکه) ۲ چوک مه
دگنیاء توكا گُش ایت۔

بهداشتِ جهانی اورگانِ گُش ایت : هر دو دمان سرا دگنیاء توكا
یک چوکے گون مالاریِ نادراھی ئا وتی سایا چه دستِ دات۔

هنچو هن هر سال ۲۰۰ ملیون نوکین مالاریِ نادراھی دگنیاء توكا
ریوٹِ بیت۔

هر چنت که کشوران چه ۲۰۰۰ میلادیِ سالا توانتگ چه مالاری ئا
پیشگیری به کن آنت ء نادراہ بییگ ء مرگِ آماران کم به کن آنت
بلیِ هنی پدا نادراہ بییگ ء مرگِ آمار بُرز روگا آنت۔

لهتے کشوران توكا پدا مالاری زیات بییگن هنچو مئی وتی
بلوچستانِ توكا مالاری باز بییگن۔

گازئیلی ء بنزینی ء بڈوکی که باڈرِ رو آنت ء شپان همودا ڈنانِ
سرِ گوازین آنت ء اودِ وپس آنت چه پهکان گیشتر مالاریِ گر
آنت۔

اے اودا کہ وپس آنت مالاریء شاشک کہ نامی آنوپل زانگ بیتگ
 دنگ جنگء بی آنت ء مالاری آیانء هونء کپ ایت کہ رند چه
 یک ء دو روجا مالاریء نشانی زاهر بیانء بی آنت کہ کموکن گٹ
 دردی ء تپ ء جاندرهگ ء کم هونی ء اسپلین(طحال)ء مزن بییگ
 اے نشانی آنت۔

هنی مالاریا مئی مردمانء سرا کپتگ هنجو کہ سی
 شارسٲان،راسک،سرباز ء مهرستان ء توکا تیوکا گیش چه دو هزار
 نپر مالاریئا گپتگ، وشین گپ اشی انت کہ دنے وهدء توکا
 مالاریئا نه توانتگ یکے به گش ایت۔

بلی دشتیاری مرکز بهداشتِ رئیسِا گوشتگ که اودا وڈ هراب انت ء
چه پزشکی شهردبرجاهانی کومک لوٹ اتگ که اودان مالاری
جاهارگی دزگاه به دی انت، هنجو هن گاڈی ء زانتکارین مردم اودا
دیم دیگ به بیت که دیرین دمگان راه دیگ به بی انت ء مالاریء
دیم گرگ به بیت.

ابدُرزا میراولیایی یک زانتکارے گوشتگی که ۱۴۰۰ء سالا ۱۰۱۲
نپر مه ایرانء توکا مالاریءا گپتگ انت ء اے اندازہ ۱۴۰۱ سالء
اولی پنچین ماهانء توکا ۱۸۹۴ نپر بیتگ مه اے گڈی سالانء توکا

گیشترین مالاری مہ بلوچستان زرباری نیمگہ توکا بیتگ کہ
ایرانی سی استان سیستان ء بلوچستان، کرمان ء ہرمزگان ء بیت

مالاری نا گیشتر بہ زان ات۔

مالاری یک پدین ء سلین نادراہی ئے کہ گیشتری گرمین جاہان گندگہ
بیت، مالاری گیشتری مردما تپہ کنت ء سردردہ دات چو کہ گشی مردما
سرما وارتگ۔

مالاری چہ پیما یک ء دگر ء گر ایت؟

اے نادراہی سبب یک ویروسے کہ نامی پلاسمودیوم انت، کہ اشی گون
یک شاشکے کہ چہ انسان ہون ء وارت یک ء دگر ہون ء جانا مان ء
بیت۔

اے مالاری نادراہی چہ پیما یک مردمے چہ دگہ مردمے گر ایت؟

گیشتری کہ مردم گون مادگین آنوپل شاشکے تجا مالاری ء گر انت، تیوکا
ہما شاشک کہ پیسرا یک مردمے کہ مالاری آیی ء ہون ء توکا بیتگ تجی
جتگ ء پدا یک دگہ مردمے تج بہ جنت گڈا ہما نوکین مردم مالاری ء گر
ایت۔

وہدے کہ یک شاشکے یک مردمے کہ مالاری نا گیتگ تجہ جنت، ہمے
ہون کہ پلاسمودیوم ویروس ہما ہون ء توکئن کئیت شاشکے ہون ء توکا
چو کہ یک ہیتگے رند اگہ ہما شاشک یک دگہ مردمے نا تج بہ جنت
پلاسمودیوم ویروس گون شاشکے لیزان ہور ء بیت ء انسان ء جانا مان ء

بیت، چه هما جاھے که مالاریء ویروس مه مالاری نادراھین مردمء
 هونء سهرین گلبولانء توکا هست انت مالاریء تون ایت چه هونء
 مٲینگ، یک چنده چه جانا دگرے دیگ ء یا کار گرگ چه یک سیچن یا
 آمپولے په دگرے هونا مان به بیت ء آییئا مالاری به دات۔

مالاریء نشانی چه پیما انت؟

- تپ ۳۸ درجه سنٲی گریڈ یا گیشتر
- تپ ء جانء درهگ
- سردرد
- شانگ
- جان درد
- لاپ رچ

اگه شمئی کش ء کران مالاری باز انت گڈا وتی سدا به دار ات که اے
 برزادی نشان اگه شمئی جندا یا یکے چه شمئی لوگء مردمان هست ات
 انت گڈا دکتړ ء پزشکیء کرا به رو ات۔

مالاریء نادراھی بلکین هن مردما کم هون به گنت که مردم زردء تر ایت
 یا چمی زردء بی انت۔

اگه مردم وتا مه سمبال ایت ء وتی مالاریء دوا ء درمان مه گنت، مردمء
 جان چه توکا پوس ایت، سیه دیمگء بیت، گیچء بیت، بلکین هن کما(مزنین
 تسگ) به بیت یا که به مر ایت۔

Copy Rights reserved.

نڪلءِ هڪ انڊيم ڪنگ بيتگ

اے ماھتاڪ يڪ بهرے چہ بلوچی زبانءِ
ربيدجاہ انت کہ بلوچی زبانءِ سرا کار
کنگئن۔

اے ماھتاڪ هنجو کہ شما وانت گون
بلوچی استانداردين سياھگءِ گوما لڪڪ
بيتگ ءُ شنگ بيتگ۔

اے ماھتاڪءِ واستا هچ پول يا دگہ چيزے
چہ هچ کسا گرگ نہ بيتگ شما تون ات اے
ماھتاڪا پہ ايندگران ديم بہ دئ ات۔

تاکانءِ سمبھينوک: براہ بلوچ

